

Bogár László: Gát(lás)talanság

2023 június 14. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Számos jel utal arra, hogy ez a stratégiai feltételezés tévesnek bizonyult...

Érdemes talán újra összefoglalni mindazt, ami eddig is sejtetni engedte, hogy az egész világ, de f?ként Európa iszonyú árat fizet azért, mert hagyta, hogy belesodorják ebbe a „csinált” háborúba.

A látványtechnikai felszínen orosz–ukrán háborúként emlegetett, egyszerre unalmas és horrorisztikus, „csinált” szappanopera új folytatásához ért, és ezzel egyúttal szintet lépett. A Dnyeper gátjának „felrobbantódása” jelzi – nem tudunk másként fogalmazni, mert a felek természetesen szokás szerint egymást vádolják, akárcsak az Északi Áramlat gázvezeték esetében –, hogy lassan minden fék szétesni látszik, a háború öngerjeszt? örvénylésként viszi az egyre kezelhetetlenebb káosz felé a világot. Mivel egy háborút elkezdeni nagyon egyszer? és könny?, befejezni viszont nagyon komplikált és nagyon nehéz, érdemes talán újra összefoglalni mindazt, ami eddig is sejtetni engedte, hogy az egész világ, de f?ként Európa iszonyú árat fizet azért, mert hagyta, hogy bele sodorják ebbe a „csinált” háborúba.

Talán még magához az eseményhez, a gát felrobbantásához és szörny? következményeihez csak annyit, hogy a háború rendszerelméletileg egy indeterminisztikusan determinisztikus komplex rendszer, ahol a következ? történés kimenetele csak igen bizonytalan jóslatokra épülhet. Ennek alapvet? oka az, hogy minél komplexebb a rendszer, annál kiszámíthatatlanabbak az érintettek reakciói és ennek nyomán a háború kimenetele. Ebb?l az a következtetés adódik, hogy a háborút kirobbantó „alany” számára világos kell, hogy legyen, a háború nev? komplex örvénylés bármikor kikerülhet az ellen?rzése alól. És akkor el is érkeztünk a lényeghez, ahhoz a látszólag könnyen megválaszolható kérdéshez, hogy ki is ez az „alany”.

A kézenfekv? válasz, legalább is az uralkodó globális narratíva szerint ez az alany Oroszország uralmi struktúráit jelenti, akik minden el?zetes ok nélkül – ahogy fogalmaznak, „unprovoked” – megtámadták a független, demokratikus és szabadságszeret? Ukrajnát, amelynek uralmi struktúrái mindig is békés együttm?ködésre törekedtek és persze törekednének mai is – hisz „békeszeret?k” – Oroszországgal. Elég talán lassan végig mondanunk ezt az állítást, hogy belássuk, ez egy paródia. Oroszország és Ukrajna egyaránt csak az egész történetet elszenved? „tárgyai” és nem alanyai ennek a háborúnak. Az id? majd ítél err?l, de Oroszország végzetes történelmi hibát követett el azzal, hogy engedve az ?t ér? provokációnak, kirobbantotta a háborút, mert soha egy pillanatig nem volt, nem is lesz, mert nem lehet alanya ennek a látszólag általa folytatott háborúnak.

Ha egy szinttel mélyebb szerkezetben vesszük szemügyre e színjátékháborút, akkor ott alanyként az amerikai világbirodalmat tudjuk beazonosítani. A birodalmi Amerika uralmi struktúráinak, mint „átmeneti alanyoknak” azért volt szükségük erre a háborúra, mert világuralmuk évszázadának vége felé közeledve nemcsak a világot nem képesek már ellen?rzésük alatt tartani, de lassan nemzetállami talapzatukat sem. Végzetesen eladósodva, lelki, erkölcsi, szellemi lepusztulási lejt?n lefelé sodródva egyre inkább olyan degeneratív mintázatok határozzák meg, amelyeknek korrekciója már teljesen reménytelennek látszik, így globális uralmának meghosszabbítását csak a világ komplexitásának radikális „visszabontásától” remélheti. (És e komplexitás-visszabontás legkézenfekv?bb módja egy világháború.) Azt remélték, hogy ez az általuk ellen?rzött, inkább persze csak ellen?rizni vélt háború olyan mértékben rettenti meg a világot, hogy az minden eddiginél fegyelmezettebben veti alá magát az amerikai birodalom akaratának.

Számos jel utal arra, hogy ez a stratégiai feltételezés tévesnek bizonyult, a világ egésze nemcsak, hogy nem sorakozik fel az amerikai birodalom mögött, de éppen ellenkez?leg, a háborút arra használja fel, hogy az egyre szorultabb helyzetbe kerül? birodalomról nyilvánvalóvá tegye, végleg elvesztette ellen?rzését a világ felett, világbirodalmi léte tehát véget ért. Ez a felismerés az amerikai birodalmi elitben egyre kétségbeesettebb döntésekhez vezet, amelynek következményeit egyre kevésbé képes kezelni, így maga a birodalom is egyre gát(lás)talanabb lesz.

Ám a történetnek ezzel nincs vége, mert van egy „harmadik típusú” alany is, és ez a birodalomkiválasztó f?hatalom, amely az elmúlt hatszáz év során kiválasztotta, felemelte, majd „leváltotta” a világbirodalmakat. De vajon ennek a láthatatlan szuperstruktúrának miért volt érdeke, hogy a jelek szerint mint a világ legmagasabb szint? „alanya” kirobbantsa ezt az általa talán valóban „kézben tartható” világháborút. Feltehet?leg azért, mert már döntött az amerikai világbirodalom leváltásáról és ezzel egyidej?leg arról is, hogy mi jön ezután. Ami ugyanis végbemegy, az Oroszország meggyengítése és Európából Ázsiába történ? „visszatolása” úgy, hogy közben az egész világ számára nyilvánvalóvá válik az amerikai birodalom és általában véve az egész Nyugat végs? lehanyatlása, történelemformáló teljesítményének összeomlása.

Ez utóbbinak jelzésére már létre is hozta a westlessness, vagyis nyugattalanodás/nyugattalanítás kifejezést. Ezzel párhuzamosan a hanyatló amerikai birodalmat arra is rá tudta venni, hogy önfelszámoló módon egyszerre akarjon háborút viselni Oroszországgal és Kínával, amelyeket így éppen az amerikai birodalom olvaszt össze. A most zajló világháború e legvégs? alanya (vagyis ez a birodalomkiválasztó hatalom) tehát azt akarja, hogy Amerika aláhulljon, Oroszország pedig meggyengülve és Ázsiába visszaszorítva a feljöv? Kína mint új világbirodalom vazallusállamává váljon. E szürreális világhatalmi sci-fi azért ösztönöz minden részvev?t a gát(lás)talanságra, hogy így tegye lehet?vé az új világbirodalom felemelkedését.

Bogár László

A szerz? közgazdász

www.magyarhirlap.hu

Ajánló